

Spis treści

Wstęp (<i>Sebastian Sykuna, Kamil Zeidler, Joanna Kamień</i>)	7
Życiorys naukowy Jerzego Zajadło (<i>Sebastian Sykuna</i>)	9
Wykaz publikacji naukowych Jerzego Zajadło	13
Nota edytorska	36

Pisma wybrane Profesora Jerzego Zajadło

Kilka uwag o metodzie badania doktryn polityczno-prawnych w nawiązaniu do polskiej myśli politycznej przełomu XIX i XX wieku	39
Europejska Konwencja Praw Człowieka	51
Godność jednostki w aktach międzynarodowej ochrony praw człowieka	67
Idea prawa i jej wewnętrzne antynomie	83
Odpowiedzialność za Mur. Procesy strzelców przy Murze Berlińskim. Wstęp	95
Prawna ochrona zabytków na wypadek wojny (współautor: <i>Kamil Zeidler</i>)	109
<i>CNN-Effect</i> : źródło informacji?	121
Teoria sprawiedliwości międzynarodowej: prawa człowieka <i>contra</i> suwerenność?	129
Kontrowersje wokół tzw. obrony przez kulturę – okoliczność wyłączająca winę, okoliczność łagodząca czy nadużycie prawa do obrony? (współautor: <i>Sebastian Sykuna</i>)	153
Co to są <i>hard cases</i> ?	165
Good job, nadworny doradco!	179
Tortury wysterylizowane	193
Kodeks etyki dla muzeów ICOM – charakterystyka teoretyczno- i filozoficznoprawna	207
Koncepcja odpowiedzialności za ochronę – szanse i zagrożenia	215

Konstytucjonalizacja prawa międzynarodowego	237
Prawnik transcendentny	253
Terminologia łacińska w pracy współczesnego prawnika: retoryczny ozdobnik czy warsztatowa konieczność?	265
Konstytucja amerykańska jako kompromis – wstydlivy problem niewolnictwa	281
Aksjologia prawa międzynarodowego	297
Filozofia prawa – pyta filozof, odpowiada prawnik	301
Estetyka – zapomniany piąty człon filozofii prawa	321
Graficzny obraz systemu prawa	337
<i>Ius a lex</i>	345
Formuła Radbrucha	351
Sumienie sędziego	353
Sędzia Roger B. Taney: sprawa <i>Dred Scott v. Sandford</i>	367
Lord Mansfield – sędzią być!	383
Wykładnia wroga wobec konstytucji	399
<i>Ius est ars boni et aequi</i> , czyli Prawo jest sztuką dobra i słuszności	407
Cyceron, prawo i literatura	417
<i>Nomos</i> – dla prawników słowo magiczne	437
Ateńskie korzenie idei rządów prawa?	455
Etyka prawa – neokantowski świat wartości	469
Po co prawnikom teoria i filozofia prawa?	483
Malowanie sprawiedliwości	491
Spis źródeł	509
Wykaz skrótów	511

Wstęp

Profesor Jerzy Zajadło ogłosił drukiem przeszło pięćset prac naukowych. Są to książki autorskie i współautorskie, prace zbiorowe redagowane i współredagowane, rozdziały w monografiach, artykuły naukowe i popularnonaukowe. Prace te są powszechnie znane i cytowane. Niemniej jednak przez blisko pół wieku aktywności naukowej Profesora jest to dorobek bardzo rozproszony. Dlatego uznaliśmy, że jubileusz 70. urodzin Profesora Jerzego Zajadło będzie znakomitą okazją, aby zaprezentować Szanownym Czytelnikom zwarty wybór, z natury rzeczy subiektywny, bo przygotowany przez redaktorów niniejszego tomu. Jednak możliwość odnalezienia najważniejszych myśli i ustaleń naukowych Jubilata w jednym miejscu to przedsięwzięcie bardzo użyteczne dla tych, którzy chcieliby w jednej książce otrzymać wybór kluczowych prac Jerzego Zajadło z uwzględnieniem różnorodności podejmowanych przez Niego na przestrzeni lat tematów.

Dlatego prosimy o przyjęcie naszej propozycji zbioru najważniejszych prac naukowych Profesora Jerzego Zajadło. Mamy przy tym świadomość, że w wielu przypadkach badacz chcący zgłębić dany wątek filozofii lub teorii prawa może, a wręcz powinien sięgnąć do innych jeszcze Jego publikacji, do dzieł oryginalnych, do prac tu nieuwzględnianych. Niemniej jednak nasza propozycja – mamy taką nadzieję – przedstawia szerokie spektrum zainteresowań badawczych i osiągnięć naukowych Profesora. Znalazły się tu rozdziały z książek autorskich oraz współautorskich, artykuły publikowane w czasopiśmie naukowych, hasła opracowane do leksykonów i encyklopedii.

Zważywszy na fakt, że praca naukowa Profesora Jerzego Zajadło przebiegała, można rzec, liniowo, to znaczy zajmował się On kolejnymi tematami badawczymi w kolejnych okresach swej aktywności naukowej, uznaliśmy, iż najlepiej będzie zaprezentować Jego prace w porządku chronologicznym, unikając w ten sposób prób dzielenia bogatego i nie zawsze łatwego pod względem jednoznacznej klasyfikacji dorobku na jakieś tematyczne podrozdziały. Czytając kolejne teksty, łatwo można się zorientować, jak przebiegały drogi zainteresowań badawczych Uczonego. Jesteśmy przekonani, że podążanie Jego „fascynującymi ścieżkami filozofii prawa” z całą pewnością okaże się jeszcze bardziej fascynujące, niż mogło się wydawać na pierwszy rzut oka.

Wypada nadmienić, że Profesor – obok Jego dorobku naukowego – legitymuje się trudnym do zmierzenia dorobkiem popularnonaukowym. Angażuje się w bieżące sprawy życia publicznego – działalność w imię dobra wspólnego, jakim jest obrona konstytucjonalizmu i budowanie demokratycznego państwa prawa. Ponadto jest aktywny w mediach społecznościowych, zabierając głos w tym zakresie. Zdaje się, że jest to wzorcowa dziś postawa uczonego, który swą wiedzę przekuwa na praktykę prawa i stoi na straży demokracji. Zbiory Jego tekstów popularnych ukazały się drukiem (*Felietony gorszego sortu: o Trybunale Konstytucyjnym i nie tylko*, Wydawnictwo Arche, Sopot 2017; *Felietony gorszego sortu 2*, Wydawnictwo Arche, Sopot 2018; *Nieposłuszny obywatel RP*, Wydawnictwo Arche, Sopot 2018; *O wygaszaniu państwa prawa*, współautor: Ewa Łętowska, Wydawnictwo Arche, Sopot 2020).

Cieszymy się bardzo z możliwości zaprezentowania wyboru prac Profesora Jerzego Zajadło. Mamy przy tym nadzieję, że co najmniej tyle radości i fascynacji, ile nam dała praca nad tym wyborem, będzie udziałem Szanownych Czytelników.

Gdańsk, 28 sierpnia 2024 r.

Sebastian Sykuna
Kamil Zeidler
Joanna Kamień